

MÁRTON Béla

Az Élteső család*(Forrásközlés)*Kulcsszavak: *Élteső család; Magyarrégen; egyházi anyakönyvek;*

Már gyermekkoromban megtudtam, hogy az Éltesők Magyarrégenből származnak, ez a város felső, északkeleti részén terül el, akkor kaphatta ezt a nevet, amikor a középső nagy egység kézművességi, kereskedelmi, területi vonatkozásban még a szászok birtokában állt. 2009 júliusában kerestem fel a magyarrégeni református papi lakot, hogy összegyűjtsem az ottani anyakönyvek Éltesőkre vonatkozó bejegyzéseit. Bíró Sándor tiszteletes készséggel bocsátotta rendelkezésemre a meglévő köteteket. *A magyarrégeni Református Egyház Házassági, Születési, és Halotti Anyakönyvének* IV. kötete 1905-től kezdődik, a korábbiak elvesztek az első világháborúban.

*„Esketés**1905: Farkas Albert alispán – Élteső Katalin**Tanúk neve: Z. Dr. Szabó Ödön – Z. ifj. Élteső Albert**Farkas József – Z. Élteső József**Esketésük: 1904. 05. 12.**Bejegyezte: Szász Márton református lelkész.”**„1905: A vőlegény és menyasszony neve és polgári állása:**Zágoni Dr. Szabó Béla Lajos ügyvéd (született 1877. 03. 22), római katolikus**Borbereki Farkas Erzsébet Katalin (született 1884. 03. 09).**A vőlegény és menyasszony szüleinek neve és polgári állása:**Z. Szabó Lajos, római katolikus.**Angyal Ottilia, római katolikus.**Tanúk neve és polgári állása: Z. ifj. Élteső Albert, Élteső József, Dr. Szabó Ödön, Farkas József.**A menyasszony szüleinek neve:**Farkas Albert alispán – Élteső Katalin**Hirdetés: 1904. 05. 12-15-23.**Református lelkész: Szász Márton – 1904”**Megjegyzés: A bejegyzésben három Élteső neve maradt fent! (M. B.)**„Esketés**1918: Élteső Dániel nagybirtokos, születési helye: Magyarrégen, vallása: református. születési éve: 1871. 06. 25.*

Menyasszony: Vertán Ibolya, Medgyes, római katolikus, született: 1896. 08. 31.

A vőlegény és menyasszony szülőinek neve, és polgári állása:

Néhai Éltestő Albert – Lutseh Sarolta

Tanúk neve: Bedő József, brassói pénzügyi igazgató, Éltestő József, nagybirtokos

Összeeskető lelkész: Szabolcska Mihály, temesvári református lelkész.

Kihirdették: 1918. 08. 4-11-18.

Áttért református vallásra, Házassági oklevél 274.”

Megjegyzés: Itt is három Éltestő neve szerepel. (M. B.)

„Esketés

1938. október 1:

Vőlegény neve: Hügel Lipót, Szászrégen, római katolikus, születet: 1910. 02. 03. nő len.

Menyasszony neve: Éltestő Ibolyka Judit Sarolta, Magyarrégen, született: 1920. 02. 11. hajadon.

A vőlegény és menyasszony szülőinek neve, és polgári állása:

Hügel Béla kereskedő – Gárbóci Anna

Éltestő Dániel, református nagybirtokos – Vertay Ibolya református.

Tanúk neve és polgári állása: Éltestő József nagybirtokos, Hügel Lajos, műmalom tulaj donos.

Eskető lelkész: Szász Márton.”

„Esketés

1944. január 5:

Vőlegény: Kauczvald Ferenc, méneskari főhadnagy, Mezőhegyes, 34 éves, nőtlen. (szü letése nincs beírva, M. B.)

Zilahi Éltestő Judit, Magyarrégen, 20 éves, hajadon. (születése nincs beírva, M. B.)

A vőlegény és menyasszony szülőinek neve, és polgári állása:

Néhai Kauczvald Ferenc miniszteri tanácsos – Janthó (?) Gabriella

Zilahi Éltestő Dániel – szombatsági Vertán Ibolya

Tanúk neve és polgári állása: Vitéz Szücs Ervin, páncélos százados, Hügel Lipót, ma lom-mérnök.

Összeeskető lelkész: Kiss Lajos nyugalmazott esperes, 1944.”

A fenti anyakönyvi bejegyzések eléggé bizonyítják, hogy Magyarrégenben az Éltestők terebélyes családot képeztek. Innen rajzoltak ki a holtmarosi, disznajói Éltestők. Az 1938-as bejegyzésben szereplő Éltestő Józsefet (1865. 06. 30.–1944. 10. 12.). 1943-ban jómagam személyesen is megismertem holtmarosi udvarán. Rajta kívül gyermekként sokszor láttam az ifjabb Éltestő Józsefet (1894-1945) amikor a vadászpuskájával a hátán a „Berekbe” indult. A legifjabb Éltestő Józsefről (1929. 11. 28.-2003) azt figyeltem meg 1945-ben és 1946-ban, hogy jó képességű, tehetséges volt. Bakos Pál József helyi lakos, adatközlőm, levelében arról tájékoztatott, hogy a legfiatalabb úrfi az 1960-as években utazott Dél-Afrikába, és ott halt meg 2003-ban.¹

Judas Iscariotes - 1991, terrakotta, 14x18x13

A Felső-Maros menti Éltetőkre vonatkozó adatok közlését indokoltnak tartom az alábbi okok miatt:

- Szerepet játszottak Erdély faipari és kereskedelmi fejlődésében.
- Nagybirtokosként munkalehetőséget biztosítottak holtmarosi, disznajói és jódi családoknak.
- Sokszáz holdas birtokaikon jól hasznosítható kultúrnövényeket termesztettek, az említett falvak földműveseinek bevonásával. Így a kiscgazdák követhető példát, mintát láthattak, miként lehet a földet okosan hasznosítani.
- 1847-től a Maroson történő tutajozás jelentős tényezői voltak.
- A holtmarosi szőlőtől fel a Szalárd patakáig a Maros bal partjának erdői az ő birtokukban voltak, több tucat férfinak munkát adtak.
- A magyarrégeni református egyháznak temetkezésre alkalmas kertet ajándékoztak, napjainkban is azt használják.²
- Disznajón és Holtmaroson faiskolát létesítettek, népszerűsítették a gyümölcsfaoltást, almacemetéből, dióccemetéből sok holdas gyümölcsöst létesítettek.

Jegyzetek

1. Bakos Pál József (született 1926), lakhelye: Holtmaros, 58-as szám, levele, 2009. július 12.
2. Bíró Sándor magyarrégeni református lelkész tájékoztatása.